

Adam Sawicki

Na ratunek Europie

Udało się zapobiec kryzysowi Unii Europejskiej. Na szczycie w Brukseli szefowie państw członkowskich przyjęli w czwartek postanowienie, jak rozwiązać problem długów państw Unii. Jest to pakiet kilku decyzji, które powinny uspokoić giełdy światowe.

Wymuszono na bankach prywatnych zręczenie się połowy pożyczek udzielonych Grecji. Banki „dobrowolnie” spisały na straty 100 miliardów euro pod groźbą kanclerz Merkel, że w przeciwnym razie dopuści do całkowitego bankructwa kraju i straty całości udzielonych jej pożyczek prywatnych. Jest to dużo większy odpis, niż ten na który banki prywatne zgodziły się latem, gdyż od tego czasu pogorszyła się sytuacja gospodarcza. A ponieważ jest to „dobrowolna” rezygnacja z należności, agencje ratingowe nie muszą na-

tychmiast obniżyć notowań papierów greckich, co podniosłoby oprocentowanie pożyczek. Rządowi i tak coraz trudniej wykupować własne obligacje. Jednak dopiero się okaże, czy darowanie połowy długu rozwiązuje problem. Należności wobec banków prywatnych i państw spadły ze 160 procent dochodu narodowego Grecji do 120 procent. Niestety, dalej wydają się niespłacalne nawet w zredukowanej całości. Wymuszone cięcia wydatków rządowych osłabiają bowiem gospodarkę i zmniejszają wpływy podatkowe. ➔ 8

- ➔ Pętla się zaciska - str. 5
- ➔ Kaczyński kontra Ziobro - str. 6
- ➔ Lektury dla naszego dziecka - str. 13
- ➔ Wokół van Gogha - str. 14
- ➔ Nowa Rada Dyrektorów P-SFUK - str. 11

Polonijny Nowy Jork

Sympozja, odczyty, projekcje filmów organizowane przez Instytut Józefa Piłsudskiego gromadzą coraz więcej młodzieży. Sprawozdania z sympozjum str. 7

Czary mary na Halloween

Tytułowe określenie jest skróconą formą All Hallows Eve, oznaczając wigilię Wszystkich Świętych. Wywodzi się ono zarówno z kultury katolickiej, jak i pogańskiej. Choć Irlandia przyjęła chrzest, gdy cała Europa, poza Italią, tonęła w mrokach plemiennego barbarzyństwa, to przetrwały w niej celtyckie tradycje. Jak za druidów wierzone, iż duchy niedawno zmarłych unoszą się w tym dniu w powietrzu, poszukując odpowiedniego ciała, aby je zamieszkać.

Nic dziwnego, iż dla bezpieczeństwa wygaszano ogień w domu, przebierając się za maski i wychodząc na zewnątrz. *Trick or treat* czyli dzisiejszy poczęstunek był wówczas obiata dla błąkających się dusz. Z podobnej, bo dwoistej tradycji wywodził się słowiański obrzęd, tak pięknie opisany w „Dziadach”. Jak przystało na wieszcz, Adam Mickiewicz nadał mu narodowy charakter. Tradycja niby taka sama, ale uleciał z niej dawny duch, ponieważ Halloween nie ma już nic wspólnego ze śmiercią, ani też z wiarą w błąkające się zjawy. Współczesne obchody przekształciły się w szczególnie karnawał, który uświetniają w Ameryce parady przebierańców.

Używane symbole straciły również swoje znaczenie. Jako przykład niech posłuży wydrążona dynia ze świecą. Zgodnie z pradawną legendą, niejaki Jack zaprzedał duszę diabłu, podpisując cyfrogram. Gdy przyszedł kres jego życia, zapukał do bramy niebieskiej, myśląc że przechytry świętego Piotra. Przechwycił go

wtedy szatan, zamieniając w złego ducha. Kazał mu za karę wędrować po ziemi wzdłuż i wszerz aż do Dnia Sądu Ostatecznego, dając na drogę żarzący się węgielek. Jak każe ludowy przesąd, potępińczy Jack wabi grzeszników błędnym ognikiem na bagna i trzęsawiska. Jest szczególnie niebezpieczny w dniu 31 października. Odstrasza go ponoć dyniowa latarnia, która nosi nazwę Jack O'Lantern. Na pamiątkę tego święta, wypada się zająć dla rozrywki sztuczkami, które nie mają nic wspólnego z magią, nie wykraczając wcale poza mędrca szkiełko i oko.

Nieźródłany Houdini

Wielki Harry Houdini (1874-1926), magik wszech czasów i niedościgniony mistrz iluzji, przenikający ściany i otwierający wszystkie zamki bez widocznych narzędzi, nie poniechał po śmierci swoich zdumiewających sztuczek. Jak twierdzą z podziwem jego wielbiciele, tak się skutecznie zdematerializował, iż straszny w swoim ukochanym mieście. ➔ 16

Symposium Instytutu Józefa Piłsudskiego

Polonijny Nowy Jork

22 października odbyło się sympozjum naukowe pt. Polonijny Nowy Jork, które zostało zorganizowane przez Instytut Józefa Piłsudskiego pod patronatem Marszałka Senatu RP – Bogdana Borusewicza.

Senat RP od kilku lat wspiera działalność Instytutu przeznaczając fundusze na realizację ciekawych programów realizowanych przez Instytut, między innymi takich jak digitalizacja zbiorów archiwalnych, nagrody dla dzieci i młodzieży polonijnej i projekty naukowe. Ostatnie sympozjum to było dofinansowane przez grant z Senatu RP koordynowany przez Fundację SEMPER POLONIA.

Sympozjum Polonijny Nowy Jork organizowane jest co dwa lata. Pierwsze odbyło się w październiku 2009 r. pod przewodnictwem dr Danuty Piątkowskiej i zgromadziło liczne grono badaczy i naukowców z Polski i USA. Obecnie zorganizowane sympozjum wzbudziło żywe zainteresowanie wśród Polonii, przybyło wiele osób zainteresowanych historią i osiągnięciami polskiej grupy etnicznej w Nowym Jorku. Sympozjum to zostało przygotowane przez dr Iwonę Korga, dyrektora wykonawczego Instytutu.

Za najważniejsze cele uznano: ocalenie od zapomnienia historii Polonii nowojorskiej i edukację na tematy związane z życiem i działalnością Polaków w Nowym Jorku. Cele te w dużej mierze udało się zrealizować dzięki bardzo ciekawym wykładom i dużemu zainteresowaniu publiczności.

W tym roku odbyły się dwie sesje: przedpołudniowa w siedzibie Instytutu Piłsudskiego i popołudniowa w gmachu Konsulatu Generalnego RP.

Sesja Pierwsza dotyczyła historii, a wykłady na niej wygłoszone związane były z przeszłością Polaków mieszkających w Nowym Jorku.

Doktor Magda Kapuścińska – prezes Instytutu - przywitała uczestników i prowadziła tę Sesję.

Organizatorzy zaprosili do udziału **dr Teofila Lachowicza**, historyka i badacza z Nowego Jorku z wykładem pt. Stowarzyszenie Weteranów Armii Polskiej w Ameryce – 90 lat w służbie Polsce. Referat ten został odczytany i uzupełniony podczas sesji przez **Anitę Połczyńską-Zadroźną**, która pełni funkcję Sekretarza Protokołowego Placówki 21/201 SWAP oraz Sekretarza Fundacji Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce. Następnie z prezentacją pt. Polski federalizm w przestrzeni Nowego Jorku wystąpił **dr Sławomir Łukasiewicz**, pracownik Instytutu Pamięi Narodowej (IPN), koordynator programu naukowego IPN poświęconego dziejom polskiej emigracji politycznej 1939-1990, który przybył specjalnie na Sympozjum z Lublina. W swoim wykładzie przypomniał wielu wspaniałych ludzi związanych z ideą federalizmu a jednocześnie z Instytutem Piłsudskiego. Między innymi wspominał: Stanisława Jordanowskiego, profesora Piotra Wandycza i profesora Kamila Dziewanowskiego.

Kolejny wykład przygotowała **prof. Joanna Wojdon** z Uniwersytetu Wrocławskiego pt. Nowojorski Wydział Stanowy Kongresu Polonii Amerykańskiej w okresie Zimnej Wojny. Został on odczytany przez dr Iwonę Korga. Z komentarzem wystąpił **Frank Milewski**, wieloletni prezes wydziału stanowego KPA na „Dolny

Nowy Jork”. Wywiązała się interesująca dyskusja między uczestnikami Sympozjum ze szczególnie trafnymi spostrzeżeniami **Eugeniusza Witta** ze Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej (SWAP).

Sesja Druga poświęcona została terażniejszości.

Wysłuchano pięciu wykładów, które dotyczyły problematyki współczesnej i charakterystyki polskiego środowiska w metropolii nowojorskiej. Sesję tę prowadziła dr Iwona Korga z pomocą dr M. Kapuścińskiej.

Z wykładem pt. *My interactions with Polish scientists along my research activity in New York during 1974-2011* wystąpił **prof. Zbigniew Darzynkiewicz**, światowej sławy badacz w dziedzinie onkologii, dyrektor Brander Cancer Research Institute i profesor w New York Medical College. Stuchacze dowiedzieli się jak duża grupa polskich lekarzy została wyszkolona w placówce prowadzonej przez prof. Zbigniewa Darzynkiewicza i jak wiele związanych z jego ośrodkiem polscy badacze wnieśli do nauki polskiej.

Następnie **Dorota Andraka**, prezes Centrali Polskich Szkół Doksztalających zaprezentowała wykład pt. Sytuacja i perspektywy szkolnictwa polonijnego na Wschodnim Wybrzeżu, w którym przedstawiła najważniejsze zadania stojące przed oświatą polonijną.

Dr Artur Kowalski, dr Katarzyna Kowalska i Magdalena Pietrzak przygotowali prezentację pt. Polonijne organizacje studenckie w metropolii nowojorskiej w latach 1989 – 2011.

Magdalena Pietrzak przedstawiła powstanie i działalność Organizacji Studentów Polskich.

Z kolei **Małgorzata Kałuża**, dziennikarz, filmowiec i radiowiec przybliżyła uczestnikom historię radia polonijnego w referacie pt.: Szczęśliwa 13-tka – czyli działalność polonijnego Radia MOST prowadzonego przez Małgorzatę Kałużę i **Janusza Marciniaka**.

Na zakończenie drugiej sesji dr Iwona D. Korga i **dr Marek Zieliński** z Instytutu Piłsudskiego przedstawili projekt digitalizacji wybranych kolekcji Instytutu i pokazali możliwość dotarcia do dokumentów *on-line* poprzez stronę Internetową Instytutu: <http://www.pilsudski.org/archiwa/> w prezentacji pt. Kolekcje Instytutu Piłsudskiego w dobie Internetu.

Po wykładach odbyło się spotkanie przy lampce wina i specjach przygotowanych przez prezes Instytutu i grono wolontariuszy. W pięknych salonach konsulatu długo toczyły się dyskusje na tematy związane ze społecznością polską w Nowym Jorku. Warto dodać, że w tym roku Sympozjum towarzyszyło większe zainteresowanie ze strony młodzieży i studentów, którzy licznie zgromadzili się pod-

Dr Iwona Korga- dyrektor wykonawcza Instytutu

Eugeniusz Witt - Stowarzyszenie Weteranów

Dr Sławomir Łukasiewicz IPN -Lublin

Frank Milewski - prezes KPA na Dolny Nowy Jork

Dorota Andraka - prezes Centrali Polskich Szkół Doksztalających

czas wykładów.

Teraz przed organizatorami pozostaje kolejne wyzwanie czyli przygotowanie publikacji z referatów wygłoszonych podczas konferencji i kontynuacja kolejnych Sympozjów, następne odbędzie się już za dwa lata.

Iwona D. Korga

Zdjęcia: Marek Zieliński

i Jola Szczepkowska

Prof. Zbigniew Darzynkiewicz - dyrektor Brander Center.